

Mjölby-, Boxholms- och Ödeshögs kommun, Miljönämnden 2026-10-13

§ 83

Diarienummer: MN-2026-1486

Remiss av promemoria - Ett nytt system för miljösktionsavgifter

Bakgrund

Ödeshögs kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter till Klimat- och näringslivsdepartementet avseende promemorian Ett nytt system för miljösktionsavgifter.

Inom miljöretten förekommer både straff (29 kap miljöbalken) och miljösktionsavgifter (30 kap miljöbalken) som sanktioner. I promemorian föreslås förändringar i det svenska systemet för miljösktionsavgifter med syftet att tillgodose EU-rättsliga krav på administrativa ekonomiska sanktioner och samtidigt säkerställa ett enhetligt nationellt system.

Författningarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2027.

Sammanfattning

Förslaget till ett nytt system för miljösktionsavgifter innebär att ett system med både fasta och rörliga miljösktionsavgifter införs. De rörliga miljösktionsavgifterna ska bestämmas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Vid avgiftens storlek ska bland annat överträdelsens konsekvenser, den ansvariges ekonomiska förutsättningar samt om överträdelsen skett uppsåtligt eller av oaktsamhet beaktas.

Om en kommunal nämnd upptäcker en överträdelse som kan föranleda en rörlig miljösktionsavgift ska nämnden utreda ärendet och, tillsammans med ett eget yttrande, överlämna det till länsstyrelsen. Länsstyrelsen ansvarar därefter för fortsatt handläggning och fattar beslut om avgiften.

Länsstyrelsen föreslås få ta ut en handläggningsavgift om 800 kronor per timme av den som är föremål för prövning i ärenden om rörlig miljösktionsavgift som överlämnats från en kommunal nämnd.

Tillsynsmyndigheten eller den myndighet som ansvarar för marknadskontroll ska pröva frågan om skyldighet att betala miljösktionsavgift och fastställa avgiftens storlek. Beslut ska kunna överklagas till mark- och miljödomstol.

Miljösktionsavgiften ska kunna sättas ned eller efterges om överträdelsen är ringa eller ursäktlig. Såväl fasta som rörliga miljösktionsavgifter ska tillfalla staten.

Miljökontoret bedömer att flera av förslagen riskerar risk för dubbelarbete mellan kommun och länsstyrelse, risk för ökad administration för såväl tillsynsmyndigheter som verksamhetsutövare och att konsekvenserna av detta inte har analyserats tillräckligt.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, med diarienummer MN-2026-1486-3
- Promemoria Ett nytt system för miljösktionsavgifter KN2026/01561, med diarienummer MN-2026-1486-1

Miljönämndens beslut

1. Miljönämnden ställer sig positiv till förslaget att se över nivåerna på de fasta miljöstraffavgifterna. Det är angeläget att avgifterna utformas så att de är effektiva, proportionerliga och avskräckande.
2. Miljönämnden bedömer att förslaget om rörliga miljöstraffavgifter behöver omarbetas. Utredningsbehovet riskerar att bli oproportionerligt stort i förhållande till överträdelsens art, samtidigt som ansvarsfördelningen mellan kommun och länsstyrelse kan leda till dubbelarbete och ökad administration. Fasta miljöstraffavgifter bör därför fortsatt vara huvudregel och rörliga avgifter begränsas till de fall där EU-rätten ställer krav på detta.
3. Miljönämnden anser att ett nationellt register över miljöstraffavgifter, om det införs, bör begränsas till rörliga miljöstraffavgifter. Att även registrera fasta miljöstraffavgifter skulle medföra en ökad administrativ belastning utan att nyttan tydligt motiveras.
4. Miljönämnden bedömer att konsekvensanalysen för företag och enskilda är ofullständig. I de fall kommunen är tillsynsmyndighet för den miljöfarliga verksamheten kan den enskilde komma att belastas av flera olika kostnader i samma ärende: avgift för kommunens tillsyn och utredning, avgift till länsstyrelsen för handläggning av ärendet om rörlig miljöstraffavgift samt den miljöstraffavgift som därefter beslutas. De samlade ekonomiska konsekvenserna för företag och enskilda har inte belysts i tillräcklig omfattning.

Beslutet skickas till:
Klimat- och näringslivsdepartementet
Ödeshögs kommun, kommunstyrelsen
Akten